

A CIKK EREDETILEG A TARKA MAGAZIN SZÁMÁRA KÉSZÜLT

Tarka

INGYENES MAGAZIN

A Tarka magazin a Keresztúri, a Szépvízi és a Kézdi tejszövetkezetek ingyenes kiadványa.

Többen érkeztek egyszerre, várják a sorukat. A fiatalember kitölti, megméri, nyilvántartásba veszi, és a hűtőtankba önti a friss tejet. Nyolcéves fia, Ákos is ott jön-megy körülötte, segít az apjának, amiben tud, már hároméves kora óta elkíséri a mezőre is – mesélik.

A tejbegyűjtőt a Szentegyházi Gazdák Egyesülete hozta létre, **Sándor Lajos** elnök vezetésével, de Imre is a zsebébe kellett, hogy nyúljon, a saját házába fogadta be a csarnokot.

„Ez az én szülői házam. Itt lakott anyum, aztán átalakítottuk, csarnokot csináltam. Mikor indultunk, össze kellett gyűjteni a 10 lejeget, attól a 280-300 gazdától, akikkel közösen megalapítottuk az egyesületet. Ha már az megvan, **gondoltuk, akkor kéne egy csarnok, mert mit csináljunk a tejjel?** A keresztúri tejgyárnak voltak ezek a hűtői, az egyesület pályázatot írt a megyei tanácshoz, és megvásárolt két hűtőtankot.

A pályázati önrész, a berendezés árának 51 százaléka, 15 ezer lejbe került az egyesületnek, ehhez hozzáadódott az engedélyeztetés költsége, és a közös beruházás. Mindenkinek fontos volt, hogy a csarnok működjön.

Kínlódtunk eleget az elején, **nagy kálvária volt, sok gyűlés, egyeztetés, amíg elindult. A**

keresztúri vezetőség, Varga Nagy László, Bálint Sándor, és Tamás Pál jött, egy gyűlést tartottak itt a faluban, és mondták, hogy lehet részvényt vásárolni. 300 lejeget kellett pótolni" – foglalja össze röviden a csarnok létrejöttének történetét a gazda, aki maga is kilenc tehenet tart, októberre várja az újabb borjúkat.

Úgyis ezzel akartam foglalkozni

A csarnok fenntartásáért cserébe a begyűjtött tej után literenként 5 banit kap, a villanyszámlát legalább fedezi ez az összeg – mondja – árammal működik ugyanis a hűtőberendezés, ami keveri, és megfelelő hőfokon tartja a tejet.

A csarnok indításakor azért esett a választás az Imréék portájára, mert a falu közepén van, viszonylag közel a gazdák többségéhez. „Gondolkodtunk, hova csináljuk, hogy ne kelljen mindenkinek elvinnie a falu végére a tejet, így esett rám a választás, én vagyok középen. Nekem jó, mert nem kell elvigyem a tejet máshova, úgyis ezzel akartam foglalkozni" – válaszolja az előnyöket a gazda.

A csarnokosnak rendszerint reggel 6-kor kezdődik a nap, amikor a saját teheneit megfeji,

megeteti, csordába hajtja, majd átöltözik, és irány a csarnok, fél nyolctól 8 óráig zajlik reggel a tejbegyűjtés. Utána általában a mezőn akad valami munka. Esténként **a felesége, Marika** fogadja a tejeseket, fél 9 után.

Pótolni kell a nyugdíjt

Jelenleg huszonöt gazda hordja ide naponta a tejet, 350 liter szokott összegyűlni, bőségesebb időszakokban elérik az 500 litert is, de most már soványak a legelők, sok volt a szárazság, visszaesett a tejmenyiség.

Van néhány olyan gazda is, aki egy vagy két tehenet tart csupán, de az 5-10 liter tejet hűségeesen hozza minden nap. „Hatos András bácsinak **amióta él, van egy lova és tehene, ő is vett részvényt** a tejgyárban, mikor lehetett, hogy azt a kicsi tejet legyen, ahova hozza, a nyugdíját pótolja”– meséli Imre.

– Nagyon jó, hogy van, ahova leadni a tejet, még úgy is, hogy öt kilométerről hozom idáig – erősíti meg egy fiatalasszony is, ő autóval, nagy műanyag hordókban több mint 80 liter tejet hozott.

A csarnokba jön a fizetés

„Mit csinálnék otthon ennyi tejjel? Régebb is volt többecske tejünk, de nem volt ennyi, akkor még feldolgoztuk. 2014-ben lett meg a csarnok, azután szaporítottuk fel az állományt, a fiatal állatokat megtartottuk. Ez így jó, még akkor is, ha öt kilométert jövök, és ötöt megyek vissza, de ezt-azt elrendezek menetközben. Meg egyszerre jön a pénz, az sem mindegy. Itt kapom a borítékba a fizetést. Egyszer volt idáig, hogy nem időben érkezett, de az is megoldódott. De általában időben kifizetik.”

Télen ennél is többet adnak az állatok, most inkább azok tejelnek, amelyiket az istállóban tartják, nem a legelőn etetik, mondja az asszony. „Ezen lenne jó javítani, hogy összefogjanak a gazdák, megtrágyázzák s megtakarítsák a legelőt. Ami a javát adja ennek a tejmennyiségnek, az otthon van, **etetjük, abrakoljuk**, ami azt jelenti, hogy valaki otthon kell legyen a családból, még akkor is, ha éppen a mezőn kellene dolgozni.”

Ők a férjével mindketten a gazdaságban dolgoznak, sokszor 24 óra sem elég – mondja – de legalább otthon vannak a gyermekeik mellett.

– Az a helyzet, hogy egyedül a férje nem tud dolgozni a mezőn se, kell a segítség, ha a remorkát fel kell kötni – szól közbe András bácsi.

– Hát nem, de azért van oldalbordája a férjemnek - válaszol a nő nevetve.

– Maga az oldalbordája, s az egész keze egyik felől.

Nehéz segítséget találni a mezőgazdasági munkára - bólogat a csarnokos is, könyörögni kell az embereknek. Akkor már jobb, ha gépeket vesz az ember, s dolgozik azokkal, mert jobban halad – mondja.

Hány centi tej?

Közben megérkezik a tejesautó, hogy elvigye a napi mennyiséget. A sofőr jó hírt is hozott, bónuszt kapnak azok a gazdák, akik idén és tavaly szeptemberben is ezer liternél több tejet adtak le a gyárnak.

Mielőtt átszivattyúznák a kocsi tartályába a tejet, megméri egy mérőpálcával, az alapján kiszámolják a mennyiséget, majd **mintát vesznek belőle**, hogy később azonosítani lehessen, ha romlott tejet fedeznek fel a gyárban. A csarnokos szerint már nincsenek minőségbeli problémák, az elején megmagyarázták a gazdáknak, hogy mire kell odafigyelni, hogy egészséges tejet termeljenek.

Valószínűleg ez a legutolsó alkalom, amikor a csarnokban tevékenykedtek a munkások, az is